

Довідка про хід виконання у 2019 році Регіональної програми запобігання дитячій бездоглядності та розвитку сімейних форм виховання на 2017-2021 роки

На виконання Регіональної програми запобігання дитячій бездоглядності та розвитку сімейних форм виховання на 2017-2021 роки, затвердженої рішенням IX сесії Чернівецької міської ради VII скликання від 01.12.2016 року № 223-9/16, в області реалізовано ряд заходів, завдяки чому вдалося утворити розвинену мережу дитячих будинків сімейного типу і прийомних сімей, активізувати роботу щодо усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштування таких дітей в сім'ї під опіку і піклування, захисту особистих майнових і немайнових прав дітей незалежно від їх віку і соціального статусу.

Службою у справах дітей облдержадміністрації вживаються заходи, направлені на розв'язання проблем дитячої бездоглядності та безпритульності, захисту їх прав, свобод та законних інтересів, а також щодо покращення стану профілактичної роботи у дитячому середовищі, з неблагополучними сім'ями тощо. З цією метою організовано проведення нарад, семінарів, засідання «круглого столу», зустрічі з громадськістю, спрямовані на покращення стану захисту прав дітей в області.

З метою забезпечення реалізації права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання, а також зменшення кількості дітей зазначеної категорії, які влаштовуються до закладів інституційного догляду та виховання, в області проводилася робота щодо розбудови мережі дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, влаштування дітей під опіку (піклування) в сім'ї громадян України.

Станом на 31.12.2019 на обліку служб у справах дітей області перебувало 943 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Впродовж 2019 року статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, надано 119 дітям.

Із загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 709 виховується в сім'ях опікунів, піклувальників, 191 – в 51 прийомній сім'ї та 15 дитячих будинках сімейного типу. Протягом 2019 року встановлено опіку та піклування над 98 дітьми, 15 дітей влаштовано до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей, усиновлено 16 дітей. Загалом сімейними формами виховання охоплено 95% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На регіональному обліку, як такі, що можуть бути усиновлені, знаходиться 173 дитини. Сформована база потенційних кандидатів в усиновителів, яка станом на 31.12.2019 налічує 36 подружніх пар та одиноких громадян. У сім'ях усиновлювачів на території Чернівецької області проживає 333 усиновлених дитини.

Одним із основних завдань служби у справах дітей є вчасне виявлення дітей, що потребують захисту з боку держави. З цією метою службами у справах дітей області спільно з працівниками ювенальної превенції забезпечено

систематичне проведення цільових профілактичних заходів (рейдів) «Діти вулиці», «Вокзал», «Підліток», «Сім'я», у тому числі і нічні рейди щодо виявлення підлітків-правопорушників та дорослих осіб, які втягують неповнолітніх у злочинну діяльність та скоєння правопорушень.

Впродовж 2019 року проведено 534 рейди, в ході яких виявлено 96 дітей, з них 48 дітей вилучено з місць, де їм загрожувала небезпека. 21 дитину, вилучених під час рейдів, повернуто в сім'ї, 4 дітей - до навчального закладу, 16 дітей влаштовано в притулок для дітей служби у справах дітей облдержадміністрації, 7 – до закладів охорони здоров'я.

Аналіз свідчить, що у порівнянні з 2018 роком кількість виявлених дітей зменшилась на 16,6%. Зокрема на 18,6% зменшилась кількість вилучених дітей (2019 рік - 50% від загальної кількості виявлених дітей, 2018 - 68,6%). На 4% зменшилась кількість дітей, вилучених з вулиці в порівнянні з 2018 р. (2019 - 41,4% від загальної кількості вилучених дітей, 2018 – 45,5%). Зменшилась кількість дітей, вилучених із розважальних закладів на 21,2% (10,4% дітей від загальної кількості вилучених у 2019 році, проти 31,6% - у 2018). Однак, у порівнянні з минулим роком на 4,1% збільшилась кількість виявлених дітей, що вживали спиртні напої: 9,3% дітей від загальної кількості виявлених (2018 - 5,2%). Дана ситуація свідчить про необхідність посилення роботи в напрямку організації проведення заходів щодо формування здорового способу життя, запобігання вживанню підлітками спиртних напоїв.

Під час проведення профілактичних заходів проводились перевірки щодо дотримання культурно-розважальними закладами, ігровими залами, комп'ютерними клубами нормативно-правових актів щодо порядку відвідування їх дітьми, заборони продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, розповсюдження наркотиків, пропаганди проституції, насилля, жорстокості. Службами у справах дітей місцевих органів влади проводилась робота щодо виявлення порушень правил торгівлі алкогольними та тютюновими виробами та попередження недопущення таких порушень. За звітний період виявлено 4 випадки продажу неповнолітнім алкогольних та тютюнових виробів. У відношенні 4 посадових осіб ініційовано притягнення до відповідальності.

Впродовж звітної періоду службами у справах дітей спільно з органами опіки і піклування проведено обстеження умов проживання і виховання дітей у 728 функціонально неспроможних сім'ях, за результатами цих обстежень 23 дитини вилучено із сім'ї. Під час обстежень житлових умов здійснюється оцінка потреб, надаються інформаційні та психологічні послуги. Частина сімей рекомендована для здійснення соціального супроводу соціальними службами для сім'ї, дітей та молоді, ініційовано притягнення до відповідальності 128 батьків. З метою попередження сімейного неблагополуччя та домашнього насильства, підвищення рівня виховного та освітнього потенціалу батьків, сприяння у вирішенні конфліктних ситуацій, поліпшення психоемоційного стану, налагодження родинних стосунків, зниження рівня асоціальної поведінки, запобігання злочинним проявам та вчинення неповнолітніми повторних правопорушень, соціалізації та реінтеграції в суспільстві, з батьками

проведено індивідуальні консультації та групові заходи щодо відповідального батьківства, ведення здорового способу життя, недопущення та усунення наслідків жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення в майбутньому, надано інформаційні послуги з питань навчання та працевлаштування, оформлення та отримання соціальних допомог і гарантій. До надання соціально-психологічної підтримки вказаним сім'ям/особам залучено суб'єктів взаємодії: управління соціального захисту населення, служби у справах дітей, освітні та медичні заклади, центри зайнятості та центри надання безоплатної правової допомоги, ювенальну превенцію, служби пробації, практичних психологів, громадський сектор соціального спрямування.

Згідно статистичної інформації станом на 31.1.2019 року на обліку служб у справах дітей області перебувало 840 дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, з них: 46 дітей перебували на обліку як такі, що зазнали фізичного, психологічного, сексуального або економічного насилля; 772 дитини, які проживають в сім'ях, де батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків; 11 дітей, що самовільно залишають місця постійного проживання; 11 - внутрішньо переміщених дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування. Із загальної кількості внутрішньо переміщених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 6 - проживають в сім'ях опікунів та піклувальників, 5 - в дитячому будинку сімейного типу.

Загальна кількість дітей, які перебувають на обліку служб у справах дітей як внутрішньо переміщені особи в Чернівецькій області становить 649 дітей. Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, надано 65 дітям.

Інформацію про дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах (у тому числі з причин жорстокого поводження) служби у справах дітей області вносять до єдиної аналітичної системи «Діти».

З метою соціально-психологічної реабілітації дітей, які потрапили у складні життєві обставини, втратили піклування з боку батьків, їх соціально - правового захисту в області діє притулок для дітей служби у справах дітей облдержадміністрації на 35 місць, в якому протягом 2019 року отримали соціальну допомогу 92 дитини. З 02.12.2019 на базі притулку для дітей утворено центр соціально-психологічної реабілітації дітей. У Центрі надається не лише комплексна соціальна, психологічна, педагогічна, медична, правова та інші види допомоги дітям, але й проводиться психолого-педагогічна корекція та реабілітація з урахуванням індивідуальних потреб дітей, у тому числі й тих, які зазнали різних видів насильства постраждали від жорстокого поводження.

Для підвищення рівня доступу та довіри громадян до органів державної влади, своєчасного виявлення та оперативного реагування на випадки порушення прав дітей, а також вжиття заходів для їх захисту в службі у справах дітей облдержадміністрації запроваджено функціонування безкоштовної телефонної дитячої «гарячої лінії», яка призначена для прийому дзвінків з таких питань, як насильство над дітьми, жорстоке поводження з ними, порушення майнових та інших прав дітей, а також інші питання, що стосуються безпеки дітей.

З метою попередження дитячої бездоглядності, інформування дитячого населення області про права дитини, популяризації сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування службою у справах дітей облдержадміністрації у 2019 році виготовлено та розповсюджено відповідну інформаційну продукцію (інформаційні буклети для батьків та дітей щодо попередження булінгу, фізичних та психологічних знущань серед дітей, закладки «Знай свої права», інформаційні буклети «Твої правила безпеки», «Сімейні форми виховання», інформаційні буклети щодо патронатної сім'ї, календарі настільні, плакати А3 «Чужих дітей не буває», плакати та буклети, що містять номер безкоштовної телефонної дитячої «гарячої лінії», пам'ятка батькам для забезпечення безпеки дітей в мережі Інтернет та інші).

Окрім того, організовано та проведено ряд заходів, направлених на реінтеграцію та ресоціалізацію дітей, що потребують захисту з боку держави, а також заходи, направлені на популяризацію сімейних форм виховання, зокрема:

благодійну акцію з нагоди Пасхальних свят для дітей пільгових категорій в тому числі: дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах, дітей із малозабезпечених та багатодітних сімей, дітей-інвалідів, внутрішньо переміщених дітей, та дітей, що перебували притулку для дітей служби у справах дітей;

17.05.2019 з нагоди відзначення Дня Матері та Міжнародного дня сім'ї проведено захід, в якому взяли участь діти та батьки прийомних сімей, будинків сімейного типу, опікуни, піклувальники області. Під час заходу батьки мали змогу поспілкуватися між собою та обговорили з фахівцями шляхи вирішення проблем, з якими стикаються сім'ї, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Для дітей було організовано різноманітні конкурси, тематичні ігри та майстер класи;

наймасштабнішим святом, що з року в рік проводиться службою у справах дітей облдержадміністрації є День захисту дітей. 01.06.2019 з нагоди відзначення Дня захисту дітей в ТРГК «Сонячна долина» службою у справах дітей облдержадміністрації була проведена святкова програма для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, що опинились у складних життєвих обставинах, дітей із малозабезпечених та багатодітних сімей, дітей-інвалідів, дітей, які прибули на територію області з тимчасово окупованої території АР Крим та районів проведення антитерористичної операції, дітей, вихованців притулку для дітей. У заході взяли участь більше 200 дітей зазначених категорій з різних куточків нашої області;

з нагоди відзначення Дня усиновлення, враховуючи суспільну значущість усиновлення в забезпеченні права кожної дитини на виховання в сім'ї, з метою підтримки та розвитку національного усиновлення 30.09.2019 на центральній площі м.Чернівці службою у справах дітей облдержадміністрації проведено акцію «Буковина без сиріт», за участі усиновлювачів, опікунів, прийомних батьків та батьків-вихователів, представників органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування. Окрім того, проведено інформаційну кампанію, в ході якої студенти-волонтери

по всьому місту розповсюджували інформаційну продукцію з питань усиновлення;

27.11.2019 з нагоди відзначення Всесвітнього дня дитини в приміщенні облдержадміністрації відбулась зустріч обдарованих дітей, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування з керівництвом обласної державної адміністрації та обласної ради. Для дітей було організовано екскурсію будинком з левами, завітали вони і в сесійну залу облради, де ознайомились з роботою крайового парламенту. Опісля юні буковинці презентували свої напрацювання та познайомились із досягненнями одне одного. Теми виступів були дуже різними: «Збери пластик – відремонтуй дороги», «Я і моя родина», «Teen art», «Zero Waste School», «Супергерої серед нас!». Діти спілкувалися між собою та представниками обласної влади, розповіли про проблеми, які їх турбують.

**Начальник
служби у справах дітей
облдержадміністрації**

Юлія МАТВІЄВА